

OPONENTSKÝ POSUDEK NA RIGORÓZNÍ PRÁCI

Jméno autora:	Mgr. Kamil Staněk, LL.M.
Téma práce:	Úvod do finančních derivátů se zaměřením na swapy
Rozsah práce:	Celkem 150 stran (z toho 126 stran autorského textu)
Datum odevzdání práce:	březen 2013

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autor si jako téma své rigorózní práce zvolil specifický úsek finančního trhu, problematiku finančních derivátů, se zvláštním zaměřením na jeden z jejich druhů – swapy. Tato volba tématu je chvályhodná, neboť oblast derivátů zůstává v českém právu jednou z nejméně upravených a z právního hlediska nejméně analyzovaných. Vzhledem k přetrvávající relativní novosti institutu derivátů v právu obecně a v českém právu zvláště, jakož i k nedostatečnému zpracování této problematiky v odborné literatuře, zejména právního zaměření, se jedná o téma vysoce aktuální a potřebné odborného a vědeckého zkoumání.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Autorem zvolené téma vyžaduje k odpovědnému zpracování předběžnou obeznamenost s celou řadou právních institutů, technických postupů na finančním trhu, účetních pravidel (včetně zahraničních, zejména IFRS) i faktických skutečností a rovněž solidní teoretickou přípravu, kterou autor plně osvědčuje. Samozřejmým předpokladem je důkladné zvládnutí českých pozitivněprávních předpisů i norem evropského práva, což autor dostatečnou měrou prokázal. Z použitých metod dominuje v předložené práci metoda deskriptivní a syntetická, zastoupena je rovněž metoda analytická.

3. Formální a systematické členění práce

Z formálního hlediska se předložená práce skládá – vedle úvodu a závěru, jakož i obligatorních formálních částí (čestné prohlášení, obsah, seznam zkratk, seznam použité literatury i dalších pramenů, anglickojazyčný i českojazyčný abstrakt, doplněný o obsáhlejší resumé v anglickém jazyce a přehled klíčových slov v češtině i angličtině) – celkem ze tří stěžejních kapitol, dělených dále na menší úseky dle desetinného třídění, zabývajících se postupně pojmem finančních derivátů (včetně jejich historie, podstaty, účelu, právního postavení, klasifikace a základních druhů), dále swapy a jejich veřejnoprávní regulací.

4. Vyjádření k práci

V předložené rigorózní práci autor vcelku úspěšně a v žádoucí šíři i hloubce věnuje relevantním aspektům zvolené problematiky. Pochvalnou zmínku zasluhuje autorovo široké zapojení zahraničních pramenů a myšlenek i přihlídnutí k platné avšak dosud neúčinné úpravě v novém občanském zákoníku. Právní analýzy obsažené v předložené práci jsou přiměřeně hluboké pro daný typ kvalifikační práce. Určité drobnější výhrady lze vznést pouze k formální stránce práce (některé formulační nedostatky zmíněné níže). Celkově je možno předloženou rigorózní práci hodnotit kladně jako práci úspěšnou a zcela přijatelnou, jež jak co do rozsahu, tak i co do

obsahu dosahuje předepsaných parametrů. Autor prokazuje v předložené práci svou obeznamenost s traktovanou materií, hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, jakož i svou způsobilost k samostatné tvůrčí činnosti, a splňuje tak požadavky kladené na tento typ prací rigorózním řádem

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Stanovený cíl předložená práce splňuje.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení „Protokolu o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce“ v systému Theses.cz	Autor samostatně a správně identifikoval relevantní aspekty a problémy, jakož i příslušné právní předpisy a další prameny dotýkající se jím traktované problematiky. Zpracování předmětné materie autorem vykazuje rovněž dostatečnou míru samostatnosti. V předložené práci jsou přítomny autorovy samostatné úvahy a původní, autorem samostatně formulované závěry. Protokol o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce nevykázal žádnou podobnost s jinými texty.
Logická stavba práce	Předložená práce je z hlediska systematického logicky a ústrojně členěna.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autor pracoval s velmi rozsáhlým okruhem literatury, mezi níž byly hojně zastoupeny též zdroje cizojazyčné a zahraniční, jakož i elektronické prameny na internetu. Na použité prameny autor odkazuje v rozsáhlém poznámkovém aparátu své práce, přičemž dodržuje citační uzance. Jediná výhrada k citaci č. 130 je uvedena níže.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor přináší poměrně úspěšný souhrn faktů a myšlenek dotýkajících se zvoleného tématu a obohacuje traktovanou problematiku o vlastní analýzy a autorem formulované závěry. Hloubka provedené analýzy je dostatečná pro daný typ kvalifikační práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava předložené práce je dobrá. Autor nevyužívá tabulek, grafů ani obrázků, což však nemusí být nutně na újmu kvalitě předkládané práce.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň předložené práce je přijatelná. Práce bohužel obsahuje větší počet stylistických poklesků (např. na str. 52) a gramatických chyb a překlepů (např. na str. 12, 31, 32, 43, 47, 54, 64, 82, 104, 124, 126, 127, 131) jež by bývalo záhodnou důkladnější závěrečnou redakcí textu práce odstranit. Poněkud nešťastně a neprofesionálně působí autorovy nejasnosti, jak správně psát a skloňovat název jednotné evropské měny (např. na str. 19 a dalších). Jako zbytečné a pro odborný styl nevhodné je možno hodnotit autorovo lpění na anglickém znění některých odborných termínů (např. „ <i>moral hazard</i> “ na str. 129), které již mají obecně přijímaný, vhodný a plně použitelný český ekvivalent. Rovněž chyby v autorem používaných (pro text nikoli nezbytných) latinských obratech (např. „ <i>nemo iudex sine auctore</i> “ na str. 43 a 126) působí spíše kontraproduktivně.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- K textu na str. 14 a n.
Autor používá pro vyjádření předmětu, od něhož jsou (finanční) deriváty odvozeny, dnes již mírně překonaný pojem „podkladové aktivum“. Mohl by se zamyslet nad tím, proč tento tradiční termín již v současné derivátové praxi nevyhovuje, a uvést aktuální termín vhodnější?
- K textu na str. 32
Mohl by autor rozvinout svou myšlenku, že ačkoli jsou finanční deriváty předmětem veřejnoprávní regulace, některé z nich (OTC deriváty) této regulaci podléhat nemusejí? Mohl by takové podmínky pro neregulaci specifikovat?
- K textu na str. 36 a n.
Mohl by se autor vyjádřit k platnosti myšlenky, že na obchody s deriváty (minimálně na regulovaném trhu) lze použít argument, že se jedná o „výherní podnik, který byl úředně povolen“ ve smyslu § 846 OZ?
- K textu na str. 57 a n.
Autor používá dříve zavedený termín „komunitární právo“, který však v současnosti je třeba považovat za méně vhodný. Mohl by se autor zamyslet, nad původem a organičností tohoto pojmu, jakož i nad jeho vhodným soudobým nástupcem?
- K textu na str. 65
Autor při své klasifikaci finančních derivátů dle podkladového aktiva zmiňuje úrokové deriváty dvakrát. Jedná se o pouhou duplicitu v důsledku přehlédnutí, nebo mělo být pod čtvrtou kategorií zmíněno něco jiného?
- K textu na str. 65-67
Spíše připomínku nežli dotaz je nutno formulovat k autorovu textu na str. 65-66 a poznámce pod čarou 130. Autor zde přebírá výčet podkladových proměnných u exotických derivátů doslovným převzetím textu článku 39 prováděcího nařízení k MiFID (Nařízení Komise (ES) č. 1287/2006), aniž by na tento pramen odkazoval či uvedený pramen jako přímo použitelný a závazný právní přepis zmiňoval. Jím použitý odkaz směřuje ke komentáři k ZPKT (jehož autoři text zmíněného článku prováděcího nařízení výslovně převzali), avšak s uvedením nesprávné strany citace (58 namísto 57). Takovouto práci s prameny a vydávání citace právního předpisu za citaci literární nelze považovat za zcela korektní.
- K textu na str. 126
Autor se přiklání k právnímu názoru, že finanční deriváty jsou z hlediska právního hrami a sázkami. Čím by toto své stanovisko argumentačně podpořil a jaké argumenty by naopak hledal pro stanovisko opačné?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji předloženou rigorózní práci k obhajobě.
---	--

V Praze dne 23. 5. 2013

JUDr. Petr Kotáb
katedra finančního práva a finanční vědy PF UK